

MILJÖBROTTSUTREDARE

Kristina Eklund, har gått samhällsvetenskaplig miljövetarutbildning på Handels i Göteborg

Stora resurser läggs på att utreda miljöbrott, och många ärenden leder till företagsbot eller dagsböter. Vi gör ett nedslag på Polisregion Väst i Göteborg

I förra numret av Naturvetaren kunde man läsa att de som begår miljöbrott klarar sig undan utan påföljd. Åklagare och polis skulle inte ha tillräckligt med resurser, incitament eller rätt kompetens för att klara upp miljöbrotten.

Det fick flera naturvetare vid landets sju polisregioner att reagera. En av dem var Kristina Eklund, miljöbrottsutredare på Polisregion Väst i Göteborg.

– Vi jobbar hårt både för miljön och rättvisan, säger hon övertygande.

LÄGGER PUSSEL

Hon berättar att 270 anmälningar om misstänkt miljöbrott kom in till miljöbrottsgruppen i region Väst förra året.

– Jag trivs med att ha fullt upp. Inget ärende är det andra likt. Ibland åker vi ut på

plats för att dokumentera vad som har hänt eller hålla förhör. Många förhör hålls också via telefon.

Jobbet påminner om att lägga pussel, där all nödvändig information ska samlas in och analyseras. Polisen genomför förundersökningen på åklagarens direktiv. Åklagaren beslutar sedan om det går att styrka brott eller om förundersökningen ska läggas ner.

– För att det ska kunna bli en påföljd måste bevisen hålla i domstol. Däremot är det få miljöbrott som leder ända dit. De flesta avgörs innan, där företagsbot eller dagsböter utgår genom strafföreläggande.

SÅ GÅR DET TILL

Hur får ni koll på misstänkta miljöbrott?

– Anmälningarna kommer till oss på polisen. Sedan kopplas specialiståklagare in direkt och gör en första bedömning. För enkelt fungerar det så att åklagaren talar om vad som ska göras i brottsutredningen, medan vi på polisen avgör hur det ska ske.

Vilka anmäler?

– De flesta anmälningar kommer från miljöskyddsinspektörer i kommunerna. En del kommer också från länsstyrelserna och

andra tillsynsmyndigheter som till exempel Kemikalieinspektionen. Tillsynsmyndigheterna är skyldiga att göra en polisanmälan vid misstanke om miljöbrott. Privatpersoner kan också göra en anmälan direkt till polisen.

NYFIKEN OCH FLEXIBEL

Kristina Eklund förklarar att målet med en miljöbrottsutredning inte är att sätta dit folk. Det viktigaste är att göra en objektiv utredning och ta reda på fakta genom bland annat förhör och bevismaterial.

– Det är roligt att jobba ute i fält och prata med folk. Jag gillar också när fallen utvecklar sig i en annan riktning efter att ny information har kommit in. Så det gäller att vara nyfiken och flexibel, liksom att kunna omvärdera.

Inför varje platsbesök görs en riskanalys och utredarna åker ofta ut två tillsammans. Kristina har hittills aldrig blivit utsatt för hot eller känt sig hotad.

– De flesta förövarna är vanligt folk som känner skam och vill göra rätt för sig. Många uttrycker också förvåning.

Arbetsmiljö

Har en bra dialog med chefen. Tillsammans kommer de fram till vilka ärenden Kristina Eklund ska ta. Det ihop med bra kollegor ger en god arbetsmiljö.

Böter

Om åklagaren bedömer

att brott mot miljöbalken kan styrkas så kan strafföreläggande användas eller så avgörs ärendet i en rättegång. Bötesbeloppen varierar. Om det kan bevisas att brottet begåtts med uppsåt kan det bli tal om villkorlig dom eller fängelse.

Miljöbalken

Är främsta verktyget i jobbet. Miljöbalkens syfte är att främja en hållbar utveckling. Här finns reglerat vad som gäller för miljöbrott som utsläpp av kemikalier i vatten, luft och mark. Regler för strandskydd och områdesskydd finns också här, liksom möjligheter till sanktioner och påföljder.

Fler miljöutredare

I början på 2019 bildas en renodlad miljöbrottsgrupp med åtta utredare. Förändringen förväntas leda till att arbetet kan utföras mer effektivt och att fler brottsutredningar kan hanteras.

Aska

En anmälan om eldning av miljöfarligt avfall har kommit in från en miljöskyddsinspektör. Ett askprov skickas till Nationellt forensiskt centrum i Linköping för analys. Ett protokoll om innehåll av miljöfarliga ämnen kommer i retur. Nästa utmaning är att utreda vem eller vilka som står bakom det misstänkta brottet.

Kemikalier

Kemikalieinspektionen gör en drive i tillsynsarbetet med kemikalier. De som inte har gjort en anmälan till Kemikalieinspektionens produktregister kan åka på ett strafföreläggande. Det kan också handla om felaktig märkning eller att produkten innehåller miljöfarliga ämnen.

Mixad kompetens

Hennes generalistutbildning i gränslandet mellan samhällsvetenskap och miljövetenskap, kryddad med nyfikenhet, att kunna ställa rätt frågor och analysera, är en bra bakgrund för jobbet. I miljöbrottsgruppen är det en mix av poliser och naturvetare. Halften av vardera menar hon är optimalt.

Göteborgsoperan

På fritiden är det kultur som gäller. Besöken på Operan och Stadsteatern är många. Senast såg hon Fanny och Alexander på Stadsteatern. Att vandra i naturen med man och de två barnen ger också bra avkoppling.

